

5283

การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปังขประมาณ 2537

นางสาวนงลักษณ์ ยอดคุณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-815-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

116964288

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF NON-FORMAL
EDUCATION OF PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION CENTERS,
FISCAL YEAR 1994

MISS NONGLUK YODCHOON

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Non-Formal Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-815-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปังบประมาณ 2537

โดย

นางสาวนงลักษณ์ ยอดถน

ภาควิชา

การศึกษานอกโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา นุ่มไศศาล

ดร. สมคิด พรหมจ้อย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ถุงสุวรรณ)   คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)   ประธานกรรมการ

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา นุ่มไศศาล)   อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ดร. สมคิด พรหมจ้อย)   อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(อาจารย์ โกศล ชูช่วย)   กรรมการ

.....
(ดร. กล้า สมตระกูล)   กรรมการ

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นางลักษณ์ ยอดจุน : การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปังบประมาณ 2537 (A STUDY OF STATE AND
PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF NON-FORMAL EDUCATION OF PROVINCIAL
NON-FORMAL EDUCATION CENTERS, FISCAL YEAR 1994) อ. ที่ปรึกษา : ศ.ดร.
รัตนว. พุ่มไพศาล, ดร.สมคิด พรมจ้อย, 133 หน้า. ISBN 974-584-815-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ
งานการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปังบประมาณ 2537 ตามบทบาทหน้าที่
ที่ปรับปรุงใหม่ กลุ่มตัวอย่างประชากรได้แก่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจำนวน 39 แห่งในทุกเขต
การศึกษาทั่วประเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายและหัวหน้าศูนย์บริการการ
ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้านคือ การกำหนดนโยบายและการ
วางแผนการศึกษานอกโรงเรียนระดับจังหวัด การส่งเสริมและสนับสนุนการบริการการศึกษาทั้งในระบบ
นอกระบบโรงเรียนและการศึกษาคตามอัธยาศัยของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ การกำกับ
ดูแลสถานศึกษาในความดูแลและการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน
คือ การสนับสนุนและบริการสื่อทางการศึกษาแก่หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน
การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ การ
ส่งเสริม ประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการบริการการศึกษานอกโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน และ
การดำเนินการเกี่ยวกับคลังข้อสอบเพื่อสนับสนุนการวัดผลประเมินผลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การศึกษานอกโรงเรียน.....
สาขาวิชา.....การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....
ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติ.....นางวิมลณี ธรรม.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....รัตนว. พุ่มไพศาล.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

##C543395 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD: STATE AND PROBLEMS/PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION CENTERS/FISCAL YEAR 1994

NONGLUK YODCHOON : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF NON-FORMAL EDUCATION OF PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION CENTERS, FISCAL YEAR 1994. THESIS ADVISORS : PROF.DR.RATANA POOMPAISAL, Ph.D DR.SOMKID PROMJUOY, Ph.D. 133 PF. ISBN 974-584-815-8

The objective of this research is to study the state and problems of implementation of Non-Formal Education of Provincial Non-Formal Education Centers in fiscal years 1994. The samples were 39 Provincial Non-Formal Education Centers in every educational regions all over the country. The samples were administrators, directors of Non-Formal Education Centers and District Non-Formal Education Centers. The research instrument were questionnaires. Data was analysed by percentage, mean and standard deviation.

The research result indicated that Provincial Non-Formal Education Centers has performed 4 duties in high level. They were 1) the implimentation of policy and planning of provincial Non-Formal Education schemes, 2) supporting the assistant through formal, non-formal and informal education of District Non-Formal Education Centers, 3) to superintend the educational institutions and 4) to perform other duties assigned. And, performed 4 duties in low level. They were 1) the promotion and the media service of Non-Formal Education to Non-Formal Education organizations both governmental and non-governmental, 2) the supervision, the follow up and the evaluation of Non-Formal Education activities of District Non-Formal Education Centers, 3) the supportion, the communication and the development of Non-Formal Education network service both governmental and non-governmental organization and 4) the implimentation of test bank in order to support the test and evaluation of District Non-Formal Education Centers.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....
สาขาวิชา.....การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....
ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติศ.....มงคล ๒๐๓๖.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของศาสตราจารย์ ดร.รัตนา นุ่มไพศาล และ ดร.สมคิด นรมัจฉ์ อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด นอกจากนี้ ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ตลอดจนผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด นครพนม (อาจารย์จรูญพงษ์ จิระมะกร) ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด นครพนม (อาจารย์ไพศาล นุชเววัฒน์) และอาจารย์ไพศาล พลวัน ซึ่งได้ให้คำชี้แนะที่เป็น ประโยชน์ต่องานวิจัย ขอขอบคุณเพื่อร่วมงานในหน่วยงานและเพื่อนรุ่น 12 ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจ มาตลอด และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัย เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

นางลักษณ์ ยอดฉน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิและตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	10
การปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ..	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
ประชากรและการกำหนดตัวอย่างประชากร.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

สารบัญ

บทที่	หน้า
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผล.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	102
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	108
ประวัติผู้วิจัย.....	133

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิและตาราง

แผนภูมิที่	หน้า
1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด น.ศ. 2524	19
2 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด น.ศ. 2531	21
3 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปิงปประมาณ 2537.....	29
ตารางที่	
1 เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่เดิมและบทบาทหน้าที่ใหม่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด.....	6
2 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	46
3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	52
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการกำหนดนโยบาย และวางแผนการศึกษาอกโรงเรียนระดับจังหวัด.....	55
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริม ประสานงานและพัฒนาเครือข่ายบริการการศึกษาอกโรงเรียนทั้งภาครัฐและ เอกชน	56
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริม สนับสนุน การบริการการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ของศูนย์บริการการศึกษาอกโรงเรียนอำเภอ.....	58
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทำงานด้านการสนับสนุนและบริการ สื่อการศึกษาแก่หน่วยงานที่จัดการศึกษาอกโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน.....	60
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการดำเนินการ เกี่ยวกับคลังข้อสอบเพื่อสนับสนุนการวัดผลประเมินผลของศูนย์บริการการศึกษาอก โรงเรียนอำเภอ.....	62

สารบัญแผนภูมิและตาราง

แผนภูมิที่	หน้า
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมของศูนย์บริการการศึกษาออกรโรงเรียนอำเภอ..... 63
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการกำกับดูแลสถานศึกษาในความดูแลของศูนย์การศึกษาออกรโรงเรียนจังหวัด..... 65
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย..... 66
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสถานการปฏิบัติงานการศึกษาออกรโรงเรียนของศูนย์การศึกษาออกรโรงเรียนจังหวัดโดยรวม..... 67
13	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษาออกรโรงเรียนระดับจังหวัด..... 69
14	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริม ประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการบริการการศึกษาออกรโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน..... 71
15	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการบริการการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยของศูนย์บริการการศึกษาออกรโรงเรียนอำเภอ..... 73
16	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสนับสนุนและบริการสื่อการศึกษาแก่หน่วยงานที่จัดการศึกษาออกรโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน..... 75
17	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลังข้อสอบเพื่อสนับสนุนการวัดผลประเมินผลของศูนย์บริการการศึกษาออกรโรงเรียนอำเภอ... 77
18	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมของศูนย์บริการการศึกษาออกรโรงเรียนอำเภอ..... 78
19	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำกับดูแลสถานศึกษาในความดูแลของศูนย์การศึกษาออกรโรงเรียนจังหวัด..... 80

สารบัญแผนภูมิและตาราง

แผนภูมิที่		หน้า
20	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย.....	81
22	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอื่น ๆ	82

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย